

SYLVIE
STANOVSKÁ
(ÚGNN FFMU
BRNO)

*CESTA DUŠE K
BOHU*

CESTA DUŠE K BOHU

Německá křesťanská mystika se počíná od 13. století.

Jednotlivé osobnosti:

Meister Eckhart

Heinrich Seuse

Johannes Tauler (Es kommt ein Schiff)

Berthold von Regensburg

David von Augsburg

Mechthild von Magdeburg: Das fliessende Licht der Gottheit

Hildegard von Bingen

a další osobnosti.

CESTA DUŠE K BOHU

- Johann von Neumarkt – Jan ze Středy (narozen v Neumarktu v Polsku, m.j. biskup Olomoucký, kancléř císaře Karla IV.
- Překlady z latiny do rané nové horní němčiny:
- Stimulus amoris – Stachel der Liebe
- Soliloquia animae ad Deum – Buch der Liebkosung
- M.j. užívá jako rétorický prostředek i rytmizaci textu, což slouží k podtržení důležitých pasáží.
- Rytmizaci textu užívají i Jan ze Žatce – Ackermann aus Böhmen a Jan Hus.

Tomáš Štítný ze Štítného (* kolem [1333](#) – † mezi [1401](#) a [1409](#) [Praha](#)) byl český šlechtic (z chudé větve [Benešoviců](#)), spisovatel, kazatel, překladatel a jedna z předních osobností rané [české reformace](#). **Řadí se mezi předchůdce [Jana Husa](#).**

Bývá označován za zakladatele české odborné prózy.

Štítný přeložil spis Davida Augšpurského

„De septem processibus religiosi“ – „O sedmi vstupních“ velmi kultivovaným jazykem.

Rozeznává sedm stupňů lásky k Bohu a sjednocení s Bohem, vedoucí k dokonalosti:

1. Plápolivé náboženství
2. Úsilí v utrpení
3. Duchovně utešení
4. Pokušení
5. Proti pokušení lékařství
6. Skutky šlechtnosti
7. Múdrost pravá

Mystické uspořádání stavby hradu Karlštejn,

Mystický význam stoupaní vzhůru

Mystický význam barev drahokamů v hlavní kapli hradu Karlštejna, barevná symbolika

„Život Krista Pána“ sepsán na popud císaře Karla IV.,

„Život svaté Kateřiny“ – mystická barevná symbolika

„Vita Caroli“ – latinsky psaná biografie Karla IV., mystické prvky

Arcibiskup Jan z Jenštějna, jeho latinský traktát „De concemtu mundi“

– kontemplativně laděný traktát latinsky psaný

Heinrich z Bitterfeldu: „De contemplatione et de vita aktiva“ – myšlenky o cestě duše k Bohu.

Připlouvá loď

1. Připlouvá loď, je plná,
Až po svůj kýl i příd',
Milost Božího syna,
Se slovem Otce veze
vstříc.

1. Loď tiše klouže vodou,
A náklad drahý v ní,
Láska je plachtou bílou,
Svatý Duch v stěžňoví.

1. Kotva, ta v zemi kotví,
Když na pevninu
přirazí.

Ze slova tělo vzchází,
Syn je nám vyslaný.

1. V Betlémě narozený,
Děťátko v chlévě
spí,

kvůli nám
zavražděný,
chválený musí
být.

1. Kdo obejmout chce
dítě,
Dát mu své polibky,
Ten předtím musí trpět.

1. A pak s ním také zemřít
A z mrtvých slavně vstát,
Zdědit tak život věčný,
Jak on, k němu se dát.

1. Maria, matko Boží,
Pochválena buď vždy,
Ježíš, to je náš bratr,
To dítě milosti.

•Slýchal^{[a][1]} li, kto práv při vieře,
také divy ot hrnčéře,
jakožto^[2] tento
múdrý, jenžto
[5] nazývá se Lepič? Věz to:

•Slepil jednu^[3] malú látku,
dal z^[b] nie dosti všemu sňatku,
andělskému
i rajskému,
[10] podlé^[4] toho zde světskému^[5].

3. Viz, kterýmt' ji darem daří,
šestera věc v jednéj tváři,
víno s medem,
mléko s stredem
[15] a smetana s bielym
chlebem.

4. Dal ji jednéj dievce vlásti,
řka: Krmiž mi každého zvlasti^[6],
tak starého^[7],
jakž^[8] mladého,
[20] velikého i malého.

4. Jenž sem zval, tiť nechtie
přijíti,

vyndi^[9], kaž všem vuobec
vníti,

nemocnému,

bohatému^[10],

[25] slepému i pocestnému.

6. Nemocné, trudné na
stranu

sázěj, krmieci smetanú,

biedné medem,

slepé stredem,

[30] daj pocestným víno s
chlebem.

Znamenajte
všichni
mistři:

Znamenajte, všichni mistři

Jeden kocovník z své chytri
sšil mi kožich nepřeměře
pravý mi v čas při méj vieře.

5

Chodila sem v něm toliko
let nádcěte několiko,
však sem ho nezapsovala,
tak krásen, jakž sem jej vzala.

Z jedné kůže hranostaje

z něho sobě kožuch skráje:

mně mój ostal cěl, biel, krásen,

tak jakž sem jej vzala řásen.

Učinil oba črvena,	
	jako u broci zbarvena.
15	Svůj kožuch vzvlékl na lva, orla, na člověka i na vola.
	Vzvlékl na člověka rozením a na vola umořením, na lva, když vstal z mrtvých mocně, na orla tehdy, když vzročně
20	
	vstúpil z zřejma na nebesa — ottad přide mečem třasa, v tom kožišě sěde súdě: před ním stanem všichni v trudě.

I Otep myrry mněť mój milý,
milujet' mě z své všie síly,
a já jeho, zmilelého;
proňžt' netbám nic na jiného.

II. Mój milý mně biel, červen, krásen,
jako leteční den jasen.
To div z diva, žeť sem živa,
proňžt' se mé srdéčko znímá.

III. Vstanúc i pójdu toho dle,
poptám sobě, proňžt' mé srdéčko mdlé,
řkúc: „Batíčku, zmilelíčku,
zev mi svú tvář, sokolíčku.

IV. Jehožť má dušě miluje,
viděli ste, zda kde tu je?
Milost silná, žádost pilná,
k němužť má mysl nemylna.“

V. Když diech právě o puolnoci,
střět mě jeden z jeho moci;
tak neznámě vzezřev na mě,
vecet': „Přenes mě v svém prámě!“

VI. Tehdy já naň vzezřech z nice,
domněch sě svého panice.
Řech: „Kam koho?“
A on: „Toho, jehož ty hledáš přemnoho.“

Svatý Jan od Kříže, jedna z největších postav španělské mystiky 16. století

- Jeho básnická skladba „**Noche oscura del alma**“ – „**Temná noc duše**“
- Tato píseň ukazuje, jak dlouho přetrvala mystická tematika a tradice mystické cesty duše k Bohu ve španělské literatuře, která na rozdíl od literatury francouzské a italské vykazuje motivická a typologická opoždění a dlouho upřednostňovala renesanční literární motivy (Ernst Robert Curtius).

Děkuji vám za pozornost